

Ezagutuz aldatzea

Xabier Letek idatzitako kantaren bi hitz horiek bete-betean egiten dute bat Elhuyarren helburuarekin, eta taldearen ikurriz bihurtu dira. Ezagutuz aldatzen saiatzen direnen adibide ederra dira joan den hilean CAF-Elhuyar sarietako festan bildu ziren dibulgatzaile, ikertzaile eta sortzaile guztiak ere. Haiei, eta beren jakintza zientifikoa zabaltzeko ahalegina egiten duten ikertzaile guztiei, gure omenaldi txikia egiteko aprobetxatu nahi dugu. Argi dugu denon onerako dela zientzia plazara eramatea eta gizartean kultura zientifikoa garatzea. Bide horretatik lortuko dugu gizarte kritikoagoa, eta, hortaz, burujabeagoa.

Ezin ditugu CAF-Elhuyar sarietara aurkeztu diren lan guztiak argitaratu, baina bai dibulgazio-artikulu onenaren saria eta doktore-tesian oinarritutako dibulgazio-artikulu onenaren saria jaso dituzten lanak. Biak dira, CAF-Elhuyar sarietan jasotzen diren lanen kalitatearen erakusle.

Ezin aipatu gabe utzi Merezimendu Saria jaso duen Kepa Altonaga biologo eta idazlea ere. Euskarazko zientzia-dibulgatzaile askoren maisu eta erreferentzia da, eta, 2013. urtetik, euskaltzain urgazle. Bere ibilbide profesionalean idatzitako liburu eta artikuluengatik eta euskararen arloan egindako ekarpen guztiengatik omendu dugu.

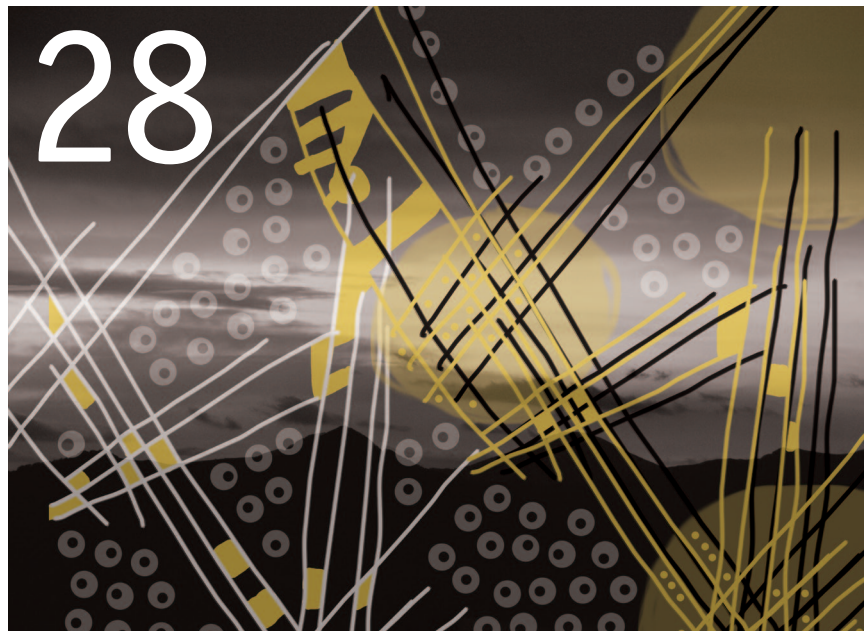
Aldizkariaren zenbaki honetan, elkarrizketa egin diogu beste komunikatzaile peto bati: Felix Zubia Zainketa Intentsiboetako Unitateko medikuari. Denok osasunaz eta gaixotasunez informatuta egotearen garrantziaz jabetuta, irratian horren inguruan jarduteko ardura pertsonala hartu du. Ospitalean, heriotzarekin aurre egiten du lan egunero, eta gaixoekiko eta haien familiekiko komunikazioa du giltzarri lanean. Hiltzeaz zeuden gaixo asko zaindu ditu, une horrek eskatzen duen sentiberatasunez eta barne-lasaitasunez. Ihes egin gabe. Xabier Lete bera zaindu zuen gaixo eta hiltzeaz zegoenean, eta bien arteko adiskidetasuna sortu zen une berezi horietan. Elkarrekin begiratu zioten heriotzari: "gu sortu ginen enbor beretik sortuko dira besteak, borroka hortan iraungo duten zuhaitz-aldaxka gazteak..."

Aitziber Agirre Ruiz de Arkaute

Elhuyar Zientzia eta Teknologia
aldizkariaren zuzendaria

4**Leiho bat biodibertsitateari**

Bioaniztasuna.com webgunea biodibertsitateari behatzeko leiho bat da. Eta leiho horretatik Kantauri itsasoari begira jarri gara erreportaje honetan.

SINESTESIA
berezko errealitate areagotua

Sinestesia zentzumeneren nahasmendutzat jo izan bada ere, adituek garbi dute ez dela nahaste bat, ingurunea eta norbera hautesmatego modu bat baizik. Zehazki, fenomeno neurologiko bat da, zeinetan zentzumen baten estimulazioak zuzenean estimulatua izan ez den beste sistema sentzorial batean pertzepzioa eragiten duen. Zientzialariek fenomenoa ikertzen dute, lagungarria baita zentzumeneren eta pertzepzioaren mekanismoak hobeto ulertzeko.

32

ELKARRIZKETA

Felix Zubia Olaskoaga

Zaintza Intentsiboetako medikua

Heriotzarekin aurrez aurre egiten du lan, heriotza gertu duten pazienteak sendatzen. Heriotzak denongan duen inpaktuaz kontziente, iritsitakoan, une hori zaintzen saiatzen da; komunikazioa zaintzen. Komunikatzaile petoa baita Zubia.

44

Leonardo Torres Quevedo

Pertsonak garraiatzeko aireko transbordadorea eraiki zuen, Donostiako Uria mendian. Eta urrutiko kontrola sortu zuenean, Bilboko portuan erakutsi zuen, txalupa bat lehorretik gidatuz. Bere garaiko asmatzaile handienetako bat izan zen Leonardo Torres Quevedo.

Erleak mehatxu guztien gainetik

Ez dira garai eztiak erleentzat. Pestizidak, akaro bizkarroiak, onddoak, birusak, liztorrak... Ia mundu osoan, jota daude erleak. Baina, erlezainak eta ikertzaileak lanean ari dira erleek aurrera egin dezaten, mehatxu guztien gainetik.

38

47 CAF-Elhuyar sariak

Maiatzaren 11n banatu ziren aurtengo CAF-Elhuyar sariak. Dibulgazio-artikuluen atalean, Xabier Artaetxebarria Artieda ingeniaria eta Antton Alberdi Estibaritz biologoa izan ziren irabazleak, artikuluko orokorren eta egilearen tesian oinarritutako kategorietan, hurrenez hurren.

SAREAN+

aurkibidea]

4 **FLASHA**
Leiho bat biodibertsitateari

10 **ALBISTEAK**

25 **EKINEAN**
Ainara Castellanos Rubio

26 **MUNDU DIGITALA**
Algoritmoen meneko

28 **SINESTESIA**
berezko errealitate areagotua

32 **ELKARRIZKETA**
Felix Zubia Olaskoaga

38 **Erleak, mehatxu guztien gainetik**

42 **ANALISIA**
Homeopatia: uraren memoria txarra
JOSU LÓPEZ-GAZPIO, JUAN JOSÉ IRUIN

44 **ISTORIOAK**
Leonardo Torres Quevedo. Oinak lurrean, burua airean

46 **IRAULTZA TXIKIEN LEKUKOAK**
Agustín Sánchez Lavega

2015eko CAF-ELHUYAR SARIAK

48 **Zergatik gara onak?**
XABIER ARTAETXEBARRIA

52 **Non hegoa, han zangoa. Saguzar belarrihandi alpetarraren arrastoari jarraika**
ANTTON ALBERDI

56 **Sarean**